

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Martin Kuta

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....</i>	<i>3</i>
<i>JEDNÁNÍ TURECKÉ VLÁDY S PKK.....</i>	<i>3</i>
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU.....</i>	<i>4</i>
<i>SITUACE NA UKRAJINĚ.....</i>	<i>4</i>
<i>SITUACE NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ, OPERACE V PÁSMU GAZY.....</i>	<i>6</i>
<i>SANKCE JIŽNÍ SÚDÁN.....</i>	<i>7</i>
<i>MISE EUCAP SAHEL.....</i>	<i>8</i>
<i>SITUACE VE STŘEDOAFRICKÉ REPUBLICE.....</i>	<i>8</i>
<i>IRÁK.....</i>	<i>9</i>
<i>DOKUMENTY SZBP EU.....</i>	<i>10</i>

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

JEDNÁNÍ TURECKÉ VLÁDY S PKK

Pozadí

Turecko je kandidátskou zemí na členství v Unii od roku 1999; rozhovory byly zahájeny v roce 2005. Postavení kurdské menšiny ve státě je politicky významné téma nejen ve vztahu k vnitrostátní situaci, ale i k celému regionu. Turecko-kurdské vztahy jsou na nejvyšší úrovni řešeny od konce 90. let 20. století. Postupně se kromě ekonomické a bezpečnostní otázky začaly také řešit otázky jazykové a identitární.

Aktuálně

Vláda premiéra Erdogana na začátku července předložila do parlamentu návrh zákona o ukončení násilných akcí a posílení sociální integrace. Cílem zákona je posílení mírových rozhovorů se Stranou kurdských pracujících (*Partiya Karkeren Kurdistan*, PKK), která je Tureckem, Unií a Spojenými státy uváděna na seznamu teroristických organizací. Zákon obsahuje ustanovení o amnestii pro radikální členy PKK, kteří se vzdají zbraní. Z důvodu statutu teroristické organizace byli trestáni i ti, kdo za tureckou stranu s PKK jednali¹. Mírové rozhovory jsou tímto zákonem zlegalizovány. Zákon byl parlamentem v polovině července schválen a prezidentem Gülem podepsán. Přijetí daného zákona je hodnoceno v kontextu s prezidentskými volbami². Patnáct milionů Kurdů představuje značnou politickou sílu, jejíž zahrnutí do voleb a zvýšení jejich náklonnosti zvyšuje pravděpodobnost úspěchu³.

Už samotné předložení návrhu do parlamentu Unie uvítala. Komisař pro rozšíření Štefan Füle a vysoká představitelka pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Catherine Ashtonová vyjádřili naději, že by přijetím zákonů mohlo výrazně posunout turecko-kurdské mírové rozhovory⁴.

¹ Reuters.com: Turkish parliament gives legal recognition to Kurdish peace talks, 10. 7. 2014, [ZDE](#).

² Prezidentské volby proběhly 10. srpna. V první kole s nadpolovičním počtem hlasů vyhrál dosavadní premiér Erdogan.

³ Foundation Max van der Stoel: Turkish President signs historic Kurdish peace process act, 16. 7. 2014, [ZDE](#).

⁴ ESVČ: Joint Statement by the Spokesperson on the peace process in Turkey, 1. 7. 2014, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

SITUACE NA UKRAJINĚ

Popis problematiky

Mírový plán prezidenta Petra Porošenka z června se nezdařil. K začátku jeho realizace nebyla naplněna podmínka ukončení násilností na východní Ukrajině. Na začátku července probíhala jednání, jejichž cílem bylo **vytvoření nové kontaktní skupiny pro sjednání příměří** mezi oběma stranami. Do vyjednávání se opět zapojilo mezinárodní společenství (Německo a Francie). Skupina měla sestávat ze zástupců ukrajinské a ruské strany, separatistů a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)⁵. Již při vyjednávání o kontaktní skupině se ve hře opět objevila možnost zpřísnění sankcí. K prvnímu setkání kontaktní skupiny došlo 6. července po ruské urgenci⁶. Ta přišla jako reakce na postupující ukrajinskou ofenzívu a postupné vytlačování separatistů z území východní Ukrajiny. Rusko i po tomto setkání nevyvinulo dostatečný tlak na separatisty k ukončení násilných bojů⁷, k čemuž bylo v minulosti několikrát vyzváno. Zpráva kontaktní skupiny z poloviny července uváděla, že ze strany separatistů není o konzultace a vyjednávání zájem⁸. Právě jejich účast byla ruskou podmínkou pro vznik monitorovací mise na ukrajinskou-ruských hranicích, na základě čeho byla Ukrajina ochotná přistoupit na obnovení příměří.

Konflikt dostal novou dynamiku po **sestřelení malajsijského civilního letadla** v polovině července. Letadlo pravidelné linky, na jehož palubě byli občané členských států Unie, Spojených států a Austrálie, se zřítilo poté, co bylo podle dostupných satelitních údajů sestřeleno raketou země–vzduch. Obě strany sporu odmítaly podíl na sestřelení, ačkoli řada nepřímých důkazů ukazovala na proruské separatisty, kterým zbraňové systémy nutné k sestřelení dopravního letadla pravděpodobně dodávalo Rusko. Vyšetřování nehody bránila nedostupnost oblasti, která byla pod kontrolou ozbrojených sil separatistů (v takzvané Doněcké lidové republice). Ti také i po příjezdu mezinárodního vyšetřovacího týmu a zvláštní monitorovací mise OBSE bránili členům týmu a komise ve volném pohybu na místě dopadu trosk letadla⁹.

V druhé polovině července se v parlamentu projednávaly nové zákony, které byly součástí podmínek finanční pomoci Mezinárodního měnového fondu. Vládní koalice se na jejich znění v parlamentu neshodla a jako následek této neshody dvě dosavadní vládní strany z kabinetu vystoupili. Jednalo se o politické strany Svoboda a UDAR (Ukrajinská demokratická aliance pro reformy). Vládní koalice se tak rozpadla a premiér Arsenij Jaceňuk oznámil svou rezignaci¹⁰. Otevřely se tak dveře k předčasným volbám¹¹, pokud se podle ústavy nepodaří sestavit novou vládní koalici do třiceti dnů.

⁵ Euractiv: Berlin talks agree on contact group for Ukraine ceasefire, 3. 7. 2014, [ZDE](#).

⁶ OBSE: Press Statement by the Trilateral Contact Group, 6. 7. 2014, [ZDE](#).

⁷ Jamestown.org: The Contact Group in Ukraine Weighted Toward Russia, 18. 7. 2014, [ZDE](#).

⁸ OBSE: Press statement by the Trilateral Contact Group, 15. 7. 2014, [ZDE](#).

⁹ OBSE: MH17: Timeline of a Tragedy, 23. 7. 2014, [ZDE](#).

¹⁰ Globalresearch.ca: Collapse of Ukraine Government: Prime Minister Yatsenyuk Resigns amidst Pressures Exerted by the IMF, 24. 7. 2014, [ZDE](#).

¹¹ Prezident Porošenko při svém nástupu do funkce oznámil, že počítá s vyvoláním voleb na podzim letošního roku. Po rozpadu Jaceňukovy vlády se i nadále mluví o termínu v první polovině října, ale také o zkrácení lhůty mezi vypsáním voleb a vlastním hlasováním.

Interfax.com.ua: Period of early parliamentary election campaign in Ukraine could be reduced from 60 to 45 days, 31. 7. 2014, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Dne 11. července proběhlo v Bruselu **trojstranné setkání** zástupců Unie s ukrajinským ministrem zahraničí Pavlem Klimkinem a ruským ministrem pro hospodářský rozvoj Alexejem Ulukajevem. Předmětem setkání se stala případná rizika, která pro Rusko vznikla podepsáním asociační dohody. Setkání se za Unii účastnil komisař pro obchod Karel de Gucht. Výsledkem jednání bylo, že Rusko má připravit seznam pocitovaných rizik, o kterých následně budou jednat experti zúčastněných stran. Další jednání, ze kterých by mohly vzejít už konkrétní úpravy technických specifikací obchodního prostředí na Ukrajině, proběhne 12. září¹².

Na **zvláštním zasedání Evropské rady** dne 16. července představitelé členských států uvítali diplomatické řešení konfliktu z 2. července, kde se sešli zástupci Ukrajiny, Ruska, Německa a Francie. Dále uvedli, že nebyly učiněny kroky vedoucí k uklidnění situace, které Evropská rada schválila na zasedání 27. června. V této souvislosti měla Rada připravit nová zpřísnující opatření. Komise dostala za úkol posoudit pozastavení dvoustranné a regionální spolupráce Unie–Rusko (s výjimkou programů výlučně přeshraničních a podpory občanské společnosti). Představitelé ocenili aktivity OBSE v otázce ochoty zřídit pozorovatelskou misi na ukrajinskou–ruských hranicích; Unie a členské státy jsou připraveny se této misi účastnit.

Ihned po sestřelení malajsijského letadla vydala Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) odsuzující prohlášení¹³. Jako reakce na nehodu proběhlo **zasedání Rady pro zahraniční věci** dne 22. července, na kterém se zástupci členských států shodli na nutnosti urychleně připravit seznam cílených opatření na osoby a společnosti z Ruska zodpovědné za eskalaci konfliktu. Stejně tak vyzvali, aby nebyla ani mezinárodními institucemi poskytována finanční pomoc Krymu a Sevastopolu. Rada se postavila za vznik monitorovací mise na východních hranicích Ukrajiny pod vedením OBSE. Vyzvala Rusko, aby zastavilo přísun zbraní, materiálu a vojenských jednotek na východní Ukrajinu¹⁴.

Ve stejný den zasedl Zahraniční výbor Evropského parlamentu (AFET)¹⁵. Poslanci vyjádřili nutnost jednotného postoje Unie vůči Rusku a zpřísnění sankcí. Důvodem ke zpřísnění sankcí je neochota ruské strany jakkoli kontrolovat přeshraniční dopravu vojenského materiálu. Například litevský poslanec Petras Auštrevičius ze skupiny ALDE) konstatovali, že by Francie měla ukončit vojenskou spolupráci s Ruskem (stavba vojenských lodí třídy Mistral a výcvik posádky). Poslanec Aymeric Chauprade (Francie, Národní fronta, nezařazení poslanci) naopak uvedl, že podle něj nemá Rusko žádný podíl na sestřelení letadla, čímž vzbudil pobouření u poslanců napříč politickým spektrem.

Rada EU přijala 25. července předchozí doporučení Komise a rozhodnutí Rady pro zahraniční věci o rozšíření omezujících opatření¹⁶. Na seznam byly umístěny osoby a instituce, které se podílejí na podrývání územní celistvosti Ukrajiny a ohrožují její nezávislost (jedná se o členy bezpečnostní rady Ruské federace, představitelé separatistických organizací, separatistické organizace na východní Ukrajině a firmy, které byly znárodněny po záboru Krymu)¹⁷.

¹² Evropská komise: Joint conclusions of the EU-Russian Federation-Ukraine ministerial meeting on the effects of implementation of the EU-Ukraine AA/DCFTA, 11. 7. 2014, [ZDE](#).

¹³ ESVČ: Statement on the crash of Malaysian Airlines flight MH17 on Ukrainian territory, 17. 7. 2014, [ZDE](#).

¹⁴ Foreign Affairs Council: Council conclusion on Ukraine, 22. 7. 2017, [ZDE](#).

¹⁵ AFET: MH17 crash: MEPs call for solidarity with Ukraine and sanctions against Russia, 22. 7. 2014, [ZDE](#).

¹⁶ Rada EU: EU sanctions over situation in Eastern Ukraine strengthened, 25. 7. 2014, [ZDE](#).

¹⁷ Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 810/2014 ze dne 25. července 2014, kterým se provádí nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny, [ZDE](#).

Rozhodnutí Rady 2014/499/SZBP ze dne 25. července 2014, kterým se mění rozhodnutí 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Předseda Evropské rady Herman Van Rompuy a předseda Komise José M. Barroso přednesli 29. července seznam **nových omezujících opatření** v souvislosti se situací na Ukrajině¹⁸. Opatření tentokrát směřují výlučně na ruské představitele. Důvodem je, že Unie vyzývala k aktivní účasti Ruska ve sjednání příměří. Podle zástupců Unie ale Rusko dostatečně nespolupracovalo a podle kusých zpráv i nadále podporovalo materiálně a politicky separatisty. Opatření byla schválena Evropskou radou dne 31. července¹⁹. Opatření představují takzvanou třetí fázi sankcí. Nově se zakazuje jakékoli firmě či fyzické osobě z členského státu obchodovat s cennými papíry (nákup, prodej) vydanými institucí, která má výslovný mandát podporovat konkurenceschopnost ruské ekonomiky, její diverzifikaci a podněcování investic, usazenou v Rusku, které jsou z více než 50 % ve veřejném vlastnictví či pod veřejnou kontrolou a které výslovně uvádí nařízení²⁰. Mezi tyto instituce se řadí také ty banky, které výše zmíněné banky z 50 % vlastní či od výše zmíněných bank dostávají přímé instrukce. Zakazuje se rovněž poskytování finančních služeb těmto bankám. Zároveň bylo zavedeno embargo na dovoz a vývoz vojenského materiálu, zboží dvojího určení, technologií těžby ropy. Zboží využitelné v energetice podléhá předchozímu posouzení. Opatření se týkají nových kontraktů²¹.

SITUACE NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ, OPERACE V PÁSMU GAZY

Popis problematiky

Mezinárodní společenství dosud předpokládá jako jedinou možnou variantu řešení blízkovýchodního konfliktu vznik samostatného palestinského státu²². Naposledy se tomuto tématu věnovaly mírové rozhovory mezi Izraelem a Palestinskou samosprávou zahájené v červenci 2013. V souvislosti s rozhovory došlo na palestinské straně k překonání roztříštěnosti politické reprezentace Hamasu a Fatahu. Sblížení obou proudů v palestinské politice ale znamenalo zahrnutí radikálních postojů do oficiální politiky Palestinské samosprávy. Byla tím upozaděna osobnost prezidenta Palestinské samosprávy Muhamada Abbasa a Fatahu ze Západního břehu Jordánu²³. To posloužilo jako důvod, proč rozhovory opustil Izrael.

Současnou vlna násilí a vojenské operace v pásnu Gazy odstartovaly únosy a vraždy občanů obou znesvářených stran (nejprve byli uneseni tři židovští chlapci). Vyšetřování izraelské policie ukazovalo na hnutí Hamas, které ale vinu popřelo (stejně jako prezident Palestinské autonomie Muhamad Abbas). Izraelský premiér Benjamin Netanjahu označil za viníky nastalé situace pakt Hamasu s Fatahem. Později se ukázalo, že se jednalo pouze individuální akci stoupenců Hamasu. Izrael ve snaze po dopadení viníku podnikl akce na území spravovaném Palestinskou samosprávou. Jako reakci na to byly izraelské cíle ostřelovány raketami vypálenými z pásma Gazy. Izrael na tyto události reagoval nejprve leteckou a následně pozemní operací v pásnu Gazy. Cílem této operace se staly tunely, kterými palestínští radikálové pašují zbraně na území. Tunely slouží také k útokům na Izrael. Na začátku srpna došlo k dohodě o příměří a izraelské jednotky se stáhly z pásma Gazy.

¹⁸ Evropská rada: Statement by the President of the European Council Herman Van Rompuy and the President of the European Commission in the name of the European Union on the agreed additional restrictive measures against Russia, 29. 7. 2014, [ZDE](#).

¹⁹ Rada EU: Adoption of agreed restrictive measures in view of Russia's role in Eastern Ukraine, 31. 7. 2014, [ZDE](#).

²⁰ Jedná se banky Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnesheconombank, Rosselkhozbank.

²¹ Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině, [ZDE](#).

²² Přehled SZBP, květen 2014, [ZDE](#).

²³ Elgindy, Khaled: Welcome to the Third Intifada [foreignaffairs.com], 28. 7. 2014, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Mnohé komentáře poukazovaly na bezradnost mezinárodního společenství, které nad danou situací ztratilo kontrolu²⁴. O tom svědčí fakt, že prezident Obama po neúspěchu v květnu oznámil dočasnou přestávku v rozhovorech.

Jednání v institucích EU

Evropská rada ve svých závěrech ze dne 16. července zdůraznila nenásilné řešení dané situace²⁵. Ocenila také iniciativu Egyptu, který zahájil jednání s oběma stranami sporu. Unie nabídla součinnost při vedení těchto mírových rozhovorů. Evropská rada i nadále prosazuje vznik samostatného palestinského státu. Vznik musí doprovázet splnění podmínek stanovených rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1860 z roku 2009²⁶ (zamezení pašování zbraní, usmíření Palestinců, Gaza nesmí sloužit jako základna pro palestinské radikály).

Rada pro zahraniční věci se situací v oblasti zabývala na svém zasedání dne 22. července²⁷. Kromě potvrzení závěrů Evropské rady ministři zahraničí odmítli raketové útoky na izraelské cíle. Palestinské teroristické organizace se musejí vzdát zbraní a civilní obyvatelstvo nesmí být vyzýváno, aby sloužilo jako živé štíty. Izraelská Rada přiznala právo na obranu, ale odmítla intenzitu operace a nepoměrnost takového jednání. Rada vyzvala Izrael k zajištění přístupu do pásma Gazy, aby byla zajištěna humanitární pomoc. Unie je podle Rady připravena asistovat při zajištění této pomoci; svou roli tak hraje unijní mise EUBAM Rafah, jejíž působení bylo nedávno prodlouženo. Rada dále vyzvala Izrael, aby ukončil osídlování dalších území. I nadále se má pokračovat v mírovém jednání pod vedením Spojených států.

SANKCE JIŽNÍ SÚDÁN

Popis problematiky

Jihosúdánská republika vznikla v roce 2011. Unie se od vzniku samostatného státu snaží o všeobecný dialog. Dalším cílem je vytvoření unijní delegace. Společně s organizacemi mezinárodního společenství Unie usiluje o rozvojovou asistenci v oblastech právního státu, vzdělávání, zdravotnictví, vodního hospodářství a zemědělství a územního plánování a rozvoje. Hned po splnění nutných podmínek chce Unie uvolnit obchodní vztahy se zemí odstraněním cel a kvót (nevztahuje se na zbraně).

V prosinci 2013 došlo k vyhrocení vnitropolitické situace. Podle dostupných informací byla země na pokraji občanské války²⁸. V lednu 2014 sice došlo k ujednání příměří mezi vládními jednotkami a jednotkami povstalců, docházelo ale k četným případům porušení příměří. Naposledy v květnu se představitelé obou stran domluvili na obnovení příměří. V červenci rebelové obvinili vládní jednotky ze snahy zatknout nejvyšší představitele rebelů. To vyvolalo další vlnu střetů. Vyjednávání mezi rebely a vládními představiteli zprostředkovávali zástupci Mezivládního úřadu pro rozvoj (*Intergovernmental Authority on Development, IGAD*).

Jednání v institucích EU

Pokračující násilné střety a porušování mírové dohody z května Rada odmítla ve svém rozhodnutí z 10. července. Vůči osobám, které porušují mírové dohody dojednané IGAD,

²⁴ Belfer, Mitchell: Gaza, 2014: Where the Streets have No Names [cejiss.org], 5. 8. 2014, [ZDE](#).

²⁵ Zvláštní zasedání Evropské rady – závěry, 16. 7. 2014, [ZDE](#).

²⁶ UNSC Resolution 1860 (2009). 8. 1. 2009, [ZDE](#).

²⁷ Foreign Affairs Council, 22. 7. 2014, [ZDE](#).

²⁸ Přehled SZBP, prosinec 2013, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

vyhlásila Rada sankce²⁹. Sankce se týkají zákazu cestování a zmražení majetku těchto osob, který mají uložený v bankách členských států. V platnosti i nadále zůstává zbrojní embargo a embargo na dovoz vojenského materiálu. Výjimka se vztahuje na materiál, který má sloužit k ochraně příslušníků misí OSN, IGAD, zaměstnanců Unie či členských států³⁰.

MISE EUCAP SAHEL

Popis problematiky

Mise EUCAP SAHEL Niger má základ v unijní strategii v region Sahelu přijaté Radou v březnu 2011 (boj s terorismem, organizovaným zločinem, nelegální migrací, zajištění energetické bezpečnosti). Vlastní mise byla zahájena na žádost nigerské vlády v létě 2012. Cílem mise je posílit rozvoj bezpečnostního sektoru v Nigeru, podporovat regionální a mezinárodní spolupráci v boji proti terorismu a organizovanému zločinu. Mise rovněž asistuje při budování právního státu a zajištění funkčnosti trestněprávního soudnictví. V tomto směru mise zajišťuje semináře pro místní představitele státní správy³¹.

Jednání v institucích EU

Současným rozhodnutím Rady se upravují některá ustanovení rozhodnutí Rady 2012/392/SZBP o misi EU SBOP v Nigeru³² a prodlužuje se mandát mise až do roku 2016. Rozhodnutí reaguje na vývoji v oblasti. Jedná se především o riziko, že zastavení mise by ohrozilo stanovené cíle Unie v oblasti. Dále o vlastní prodloužení mise požádala nigerská vláda vysokou představitelku v květnu letošního roku. Vlastních změn se dočkala i některá ustanovení o cílech a úkolech mise. Nově se stanovuje, že mise je zaměřená pouze na podpůrné aktivity nigerským orgánům v oblasti bezpečnostní politiky (vypouští se tak rozměr regionální koordinace bezpečnostních aktivit). Rozpočet mise je do 15. července 2015 stanoven ve výši 9,155 milionu eur.

SITUACE VE STŘEDOAFRICKÉ REPUBLICCE

Popis problematiky

Konflikt ve Středoafrické republice trvá již druhým rokem. Nestabilita země se promítá do nestability celého regionu. Spor vlády a rebelů, který již od svého vypuknutí probíhal podle náboženské dělicí linie, se brzy změnil v násilí sektářského charakteru. Vláda muslimského uskupení Séléka v loňském roce rozvrátila ekonomiku. Teprve zásahem mezinárodního společenství byl hospodářský propad zastaven. Současná pozornost se soustředí na bezpečnostní situaci a budování státní služby a zajištění plnění úkolů veřejné služby občanům (bez ohledu na jejich náboženské vyznání)³³. V souvislosti s dubnovými konzultacemi Unie a Africké unie a rozhodnutím OSN se počítá s vysláním nové civilní mise MINUSCA v září letošního roku.

Na jaro příštího roku jsou naplánovány prezidentské volby, které by měly přinést novou legitimitu pro vládu. Současná přechodná vláda Catherine Samba-Panzové zatím není schopná zastavit násilí, částečně z důvodu neschopnosti transformovat ozbrojené síly do podoby

²⁹ Rada EU: Declaration on behalf of the EU on South Sudan, 10. 7. 2014, [ZDE](#).

³⁰ Rozhodnutí Rady 2014/449/SZBP ze dne 10. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Jižním Súdán, [ZDE](#).

³¹ CSDP EUCAP Sahel Niger civilian mission factsheet, únor 2014, [ZDE](#).

³² Rozhodnutí Rady 2012/392/SZBP ze dne 16. července 2012 o misi Evropské unie SBOP v Nigeru (EUCAP Sahel Niger), [ZDE](#).

³³ Crisisgroup.org: The Central African Crisis: From Predation to Stabilisation, 17. 6. 2014, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

pravidelné armády³⁴. Zároveň se očekává, že kvůli neuspokojivé bezpečnostní situaci dojde k posunutí voleb.

Jednání v institucích EU

Rada pro zahraniční věci se situací v zemi věnovala 22. července³⁵. Zástupci členských států vyzdvihli především mírně se zlepšující bezpečnostní situaci v hlavním městě Bangui, k čemuž přispěla i unijní mise SBOP EUFOR RCA³⁶ (viz také sekci Dokumenty SZBP). Rada odsoudila pokračující násilí v ostatních částech země. Uvítala aktivity OSN (především nově vznikající misi MINUSCA), se kterou je Unie připravena spolupracovat a podporovat ji. Dále Unie oceňuje aktivity regionálních aktérů, které mají za cíl překonat rozdíly ve společnosti a ukončit násilí. Přechodná vláda pod vedením C. Samba-Panzové má důvěru Unie. Rada přivítala rozhodnutí Komise o uvolnění 119 milionů eur na vzdělávací a zdravotnické programy v zemi.

IRÁK

Popis problematiky

Situace v Iráku zůstává i nadále značně neklidná a nebezpečná. Důvodem jsou především aktivity Islámského státu v Iráku a Sýrii (ISIS, používá se také označení Islámský stát v Iráku a Levantě, ISIL). Tato teroristická ultraradikální skupina sunnitských džihádistů (s myšlenkovým základem z al-Kajdy) usiluje o vytvoření teokratického státu v regionu. Značně jim v tom nahrává probíhající občanská válka v Sýrii, která vede k tomu, že v některých regionech se fakticky zhroutila státní struktura. Organizace na konci června vyhlásila v prostoru západního Iráku a východní Sýrie Islámský stát. Svůj podíl nese také slabý bezpečnostní sektor ve vlastním Iráku, který se stále ještě nepovedlo dostatečně zkonsolidovat po odchodu amerických vojsk v roce 2011. Irácká armáda, které dominují šíité, zatím nedokázala dostatečně zastavit postup islamistů. Ten by ale mohl armádu aktivizovat tím, jak by radikálové postupovali směrem na šíitské území.

V současnosti se vedou boje na severu země s kurdskými vojenskými jednotkami. Náboženský fanatismus organizace ISIS způsobil již útek mnoha obyvatelů z domovů (naposledy to byla náboženská sekta jezídů a křesťané na severu Iráku). Mezinárodní společenství kvůli nedobrovolnému odchodu mnoha lidí z domovů hovoří o humanitární katastrofě v oblasti. Situaci se průběžně zabývá OSN³⁷.

Jednání v institucích EU

Bez konkrétních opatření se situací také zabývala Rada pro zahraniční věci dne 22. července. Výraznější zapojení Unie do řešení nastalé situace se dá očekávat v srpnu, kdy v důsledku zhoršující se situace byly obnoveny útoky amerického letectva na cíle islamistů.

³⁴ Africanarguments.org: Waiting for the Blue Helmets: More gloom from CAR as crisis passes 18 months, 24. 6. 2014, [ZDE](#).

³⁵ Foreign Affairs Council, 22. 7. 2014, [ZDE](#).

³⁶ EUFOR RCA, [ZDE](#). Mise vznikla rozhodnutím Rady v únoru letošního roku. Plného nasazení dosáhla v polovině června.

³⁷ OSN: News focus: Iraq, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Rozhodnutí Politického a bezpečnostního výboru EUCAP NESTOR/2/2014 o přijetí příspěvků třetích států na misi Evropské unie zaměřenou na budování regionální námořní kapacity v oblasti Afrického rohu (EUCAP NESTOR) – [11750/14](#)

Datum: 22. 7. 2014

Typ dokumentu: rozhodnutí Politického a bezpečnostního výboru

Obsah dokumentu: Mise EUCAP Nestor má za cíl zvyšovat kapacitu pěti zemí Afrického rohu v zabezpečení námořní dopravy v dané oblasti. Současným rozhodnutím Politického a bezpečnostního výboru byl přijat příspěvek Austrálie do mise. Zároveň rozhodnutím Rady byla ve stejný den mise prodloužena až do prosince 2016³⁸.

Rozhodnutí Politického a bezpečnostního výboru EUFOR RCA/5/2014 o přijetí příspěvků třetích států na vojenskou operaci EU ve Středoafričské republice (EUFOR RCA) – [11760/14](#)

Datum: 23. 7. 2014

Typ dokumentu: rozhodnutí Politického a bezpečnostního výboru

Obsah dokumentu: Za účelem zajištění bezpečného prostředí v lokalitě hlavního města Středoafričské republiky Bangui vznikla v únoru letošního roku vojenská mise. Činnost mise by měla být postupně převedena na vládní jednotky, případně jednotky mezinárodního společenství (Africké unie). Aktivita mise sestávají z ochrany nejvíce ohroženého obyvatelstva a vytváření podmínek umožňujících provádění humanitární pomoci v zemi. Současným rozhodnutím přijal Politický a bezpečnostní výbor příspěvek Srbska do mise.

³⁸ Rada EU: EUCAP Nestor extended, 22. 7. 2014, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz